

INFORMATIVNÍ PLÁN ČINNOSTI HVĚZDÁRNY A PLANETÁRIA BRNO V ROCE 2023

Informativní plán činnosti Hvězdárny a planetária Brno na rok 2023 vychází z **poslání a hlavních úkolů** Hvězdárny a planetária Brno, **koncepce činnosti** Hvězdárny a planetária Brno v letech 2020 až 2025 a také z **návrhu finančního plánu na rok 2023**. Jeho realizaci samozřejmě ovlivní aktuální situace – ekonomická i provozní, stejně jako návštěvnický zájem.

Trvalým středobodem většiny aktivit Hvězdárny a planetária Brno samozřejmě zůstává **sál digitária**, který je úžasným zařízením na vizualizaci nejrůznějších přírodních jevů. Stejně významné budou naše **venkovní aktivity**, především pak expozice nafukovacích modelů těles Sluneční soustavy, jejichž věhlas v posledním roce přesáhl nejen hranice regionu, ale i České republiky. Modely se současně staly jedním ze symbolů města Brna jako centra vědy, výzkumu a vzdělávání.

V roce 2023 navíc zrealizujeme **několik dalších, nových projektů** (např. Dny elektronové mikroskopie), jenž naplní představu Hvězdárny a planetária Brno jako jedné z vůdčích institucí na poli popularizace vědy a techniky nadregionálního významu. To vše za vysokého zájmu veřejnosti, s důrazem na kvalitu a kreativitu, která je vzorem pro jiné, a samozřejmě nezbytnou efektivitu.

DRAMATURGIE DIGITÁRIA V ROCE 2023

V roce 2023 plánujeme uvést přinejmenším tato premiérová představení:

- **Živé světy** (pracovní název);
- **Utržené sluchátko aneb Cesta na Měsíc** (pohádkový příběh);
- vítězné představení **Fulldome Festival Brno 2023**;
- **Neviditelný vesmír** (pracovní název);
- **Bring the Night Back** (v rámci programu Erasmus+);
- **Tanec mezi hvězdami** (vzdělávací pořad pro školy).

Všechny premiéry doplní cílené propagační kampaně, stejně jako další podpůrné aktivity. Sál digitária je nejvytíženějším programovým prostorem Hvězdárny a planetária Brno. V roce 2023 se zde budou konat i přednášky, hudební vystoupení, konference a další speciální prezentace.

Projekční systém digitálního planetária v roce 2023 uzavře pátý rok provozu, čímž skončí záruční doba poskytnutá dodavatelem. Řešit se tudíž musí náhrada za datové projektory, stejně jako zálohy dalších hardwarových a softwarových částí. Stejně tak je nezbytné diskutovat o renovaci projekční plochy NanoSeam, která je za 10 let provozu již značně zaprášena. Jen tak udržíme špičkovou kvalitu našich projekcí v nejvytíženějším sále organizace a dostojíme závazkům plynoucím z pořádání mezinárodního Fulldome Festival Brno, který je dnes největší oborovou přehlídkou na světě.

STRATEGICKÉ AKTIVITY V ROCE 2023

Brno Space Days – Dny jihomoravské kosmonautiky (počátek března 2023)

Brno je centrem kosmických aktivit v České republice. Brno Space Days – Dny jihomoravské kosmonautiky jsou kombinací akcí pro veřejnost, nadšence, odborníky i businessmany. Jedním z témat bude 45. výročí letu prvního československého kosmonauta Vladimíra Remka a první československé umělé družice Magion.

Dny elektronové mikroskopie 2023 (konec března 2023)

Akce připomíná, že čtvrtina všech elektronových mikroskopů na celém světě vzniká ve městě Brně. Má svoji odbornou i populárně-vědeckou část. Hvězdárna a planetárium Brno je garantem její organizace v roce 2023 poprvé.

City Nature Challenge 2023 Brno (28. dubna až 1. května 2023)

Mezinárodní soutěž v mapování městské přírody s pomocí mobilní aplikace iNaturalist. Hvězdárna a planetárium Brno je hlavním garantem tohoto projektu v našem městě.

Fulldome Festival Brno 2023 (6. až 8. června 2023)

Mezinárodní, stále se vyvíjející přehlídka nejnovějších filmů pro digitální planetária. Během ní si vybíráme budoucí repertoár, současně navazujeme a nadále udržujeme dobré vztahy s producenty z celého světa a provozovateli – především – evropských planetárií.

Festival planet (10. až 16. července, resp. 3. až 10. srpna 2023)

Letní happening, jehož cílem je zajímavý zážitek, který bude pro někoho meditací, pro jiného příležitostí pro odpočinek nebo zamyšlení. V červenci předvedeme veřejnosti nový model, v srpnu všechny zbývající. Součástí je celá řada doprovodných aktivit (sraz fanoušků Star Wars

a Star Trek, odborné přednášky, letní kino s vesmírnou duší apod.). Jedná se o jednu z největších a nejpopulárnějších aktivit v letním městě Brně s celorepublikovým přesahem.

Festival vědy 2023 (8. až 10. září 2023)

Největší vědecko-populární taškařice ve městě Brně, během níž se místní vědecké, vzdělávací a další instituce pokouší dokázat, že bez nadaných vědců a jejich objevů by svět kolem nás nebyl tak příjemným místem. Od roku 2022 akci z prostorových a logistických důvodů organizujeme v areálu BVV.

Exteriérové výstavy

Díky univerzálním výstavním modulům plánujeme v roce 2023 zorganizovat výstavy na téma Nebudete věřit vlastním očím (optické klamy), Záběry z Webbova kosmického dalekohledu, Příběh vody (v souvislosti s realizací projektu Velká dešťovka).

100 let projekčního planetária

V průběhu roku 2023 budeme průběžně připomínat sté výročí zprovoznění prvního projekčního planetária (v roce 1923 na střeše budovy německé firmy Carl Zeiss Jena). V této souvislosti spolupracujeme s International Planetarium Society a Českým rozhlasem Brno.

ROZVOJOVÉ PROJEKTY V ROCE 2023

Exploratorium 3.0 – nová expozice

Vytvořený systém projektorů, doplněný řadou snímačů, dokáže s návštěvníkem „komunikovat“ – divák aktivně zasáhne do děje, bude na základě vlastních rozhodnutí „proplouvat“ virtuálním prostorem i časem, zažije nečekané, ale přitom podprahově poučné představení. Projekt nerealizovaný v roce 2022 přesouváme do roku 2023.

Vědecká stezka 2.0 – postupná obměna venkovní expozice

Na počátku roku 2023 plně zprovozníme nový exponát Orbium Coelestium – model Sluneční soustavy. Současně začneme opravovat/nahrazovat ty zbývající – v první řadě kaleidoskop, binokulární dalekohled a „planetární“ vozidlo. Vytvoříme i jednodušší a menší 3D skener.

Dokončení úprav sálu malého planetária

Projektor ZKP-1 prošel na sklonku roku 2022 zásadní údržbou, která prodloužila jeho životnost nejméně o desetiletí. V průběhu roku 2023 budeme diskutovat další, variabilní využití tohoto unikátního sálu.

Úprava grafické stěny

Grafická stěna je dominantou vstupní haly budovy Hvězdárny a planetária Brno. Na výšku má 17 metrů, a šířku 9 metrů a je podsvícena 2380 LED moduly. Po 11 rocích provozu je ale nezbytné diskutovat její renovaci nebo obměnu.

Zpřístupnění tzv. areálu VUT

Spolu se zřizovatelem budeme diskutovat (a snad se dobereme i k finálnímu rozhodnutí) osud budov, přesunutí plotu a provedení základních terénních úprav.

Planetární stezka

Planetární stezka bude demonstrovat rozlehlost Sluneční soustavy v měřítku 1:10 miliardám. Na každé zastávce návštěvník najde informační tabuli, na níž budou uvedeny základní údaje a zajímavosti o dané planetě či jiném vesmírném objektu (např. trpasličích planetách). Vyloženě statické exponáty doplní prvky rozšířené reality. Projekt nerealizovaný v roce 2022 přesouváme do roku 2023.

Chytré svícení

Budeme pokračovat v našich aktivitách propagujících chytré způsoby osvětlování veřejného prostoru – ve spolupráci s vládními institucemi, ale také zřizovatelem nebo Technickými sítěmi Brno. Budeme propagovat vzorové biodynamické osvětlení, jehož nová verze byla instalována v parku na Kraví hoře na sklonku roku 2022.

Na furt!

Budeme se nadále systematicky angažovat v připomínkách významných osobností vědy a techniky spojených s městem Brnem, zejména Kurta Gödela, Ernsta Macha, Gregora Mendela a Vladimíra Remka.

Zprovoznění zavlažovacího systému a další parkové úpravy

V roce 2023 plně zprovozníme zavlažovací systém v okolí budovy využívající dešťovou vodu. V návaznosti na tento krok provedeme dílčí parkové úpravy (nová výsadba).

Fotovoltaická elektrárna

Instalace fotovoltaické elektrárny o výkonu téměř 20kW na střeše budovy. Předběžné výpočty počítají s návratností investice do 10 let bez využití (možných) dotací. Projekt jsme v roce 2022 začali realizovat v součinnosti s městem Brnem.

Elektromobilita

Budeme uvažovat nad částečným zmodernizováním vozového parku a nahrazení automobilu s čistě spalovacím motorem elektromobilem nebo alespoň hybridem.

Sluneční věž

Katedrálu na Petrově, jejíž základy sahají do 12. století, a Špilberk, jehož základy jsou jenom o století mladší, může doplnit futuristická rozhledna na Kraví hoře, která nebude jen místem dalekého rozhledu, nýbrž unikátním výstavním prostorem, meteorologickým detektorem a audiovizuálním dílem.

VÝZNAMNÉ AKTIVITY V ROCE 2023

- Vzdělávací kroužky **pro děti** ze druhého stupně základních škol, kulturní akademie třetího věku **pro seniory**.
- Komentovaná **pozorování hvězdné oblohy** – přímo v prostorách Hvězdárny a planetária Brno, ale také prostřednictvím on-line tipů pro veřejnost.
- Projekt **Prvňáčci v říši vědy a techniky** pro žáky základních škol Jihomoravského kraje ve spolupráci s VIDA! science centrem.
- Projekt **Město je naše Brno** pro pracovníky městských organizací, v podobě představení, jako formě poděkování za jejich práci pro město.
- Projekt **Vydejte se do vesmíru** pro děti z dětských domovů a krizových center.
- Diskuzní pořad **Sedmikrásky on-line**, což je pravidelný, nedělní videopořad na YouTube a Facebook Hvězdárny a planetária Brno.
- **Kosmonautické aktuality** – hybridní pořad (pro živé publikum a současně streamovaný) pro zájemce o kosmonautiku.
- Vytváření **nelicencovaného on-line obsahu**, zejména záznamů odborných přednášek, ale také série ASTROgastro.
- Neformální přehled **Svedu vědu** z oblasti technických, přírodních, humanitních i společenských věd, prezentovaný samotnými vědci.
- Rozvoj aktivit spojených s **mobiláriem – mobilním planetáriem**, především pak v souvislosti s projektem **Věda a technika jede**.
- Rozvoj **mezinárodní spolupráce** v rámci EU projektů, zejména Interreg a Erasmus+. V rámci projektu KA2 dokončíme práce na pořadu s tematikou „světlo“ pro evropská digitální planetária (premiéra v polovině roku 2023).

PUBLIC RELATIONS A MARKETING V ROCE 2023

- Klíčové pro nás zůstává **posilování značky a příběhu** Hvězdárny a planetária Brno. V roce 2023 zůstanou těžištěm našich propagačních aktivit:
 - **www.hvezdarna.cz;**
 - **e-mailový zpravodaj**, vč. aktivního náběru nových odběratelů;
 - Facebook **www.facebook.com/hvezdarna.brno** (vč. placené reklamy);
 - **YouTube** kanál;
 - tištěný **měsíční programový leták** (malonáklad);
 - tištěný **čtvrtletní zpravodaj** (vč. dvou vydání distribuovaných po celém městě Brně);
 - tištěné **Kráčoviny** – časopis pro děti;
 - půlroční příloha v krajském vydání **Deníku**;
 - přílohy v deníku **Metro XXL, Brněnský metropolitan** a **KAM**;
 - na začátku školního pololetí rozesílaný katalog **vzdělávacích pořadů** všem základním a středním školám Jihomoravského kraje a přilehlých oblastí, vč. vybraných pedagogů;
 - aktivní spolupráce s rozhlasovou stanicí **Hitrádio City** a **Rádio Krokodýl**;
 - **CLV vitríny** na zastávkách městské hromadné dopravy.
- I nadále budeme spolupracovat s kulturními, univerzitními i akademickými organizacemi (zejména VIDA! science center, JCMM, FabLab Brno, SVČ Lužánky).
- Významnou roli budeme i nadále hrát v **České astronomické společnosti** a **International Planetarium Society**.
- Průběžně budeme modifikovat organizační řád, klást důraz na vedení dramaturgické rady, zajišťovat kontroly bezpečnosti práce a udržovat neformální poradní sbor ředitele.

EKONOMIKA PROVOZU V ROCE 2023

Rozpočet Hvězdárny a planetária Brno je **stabilizovaný**, ale **napjatý**. Naštěstí ve spolupráci se zřizovatelem – statutárním městem Brnem – a také dalšími orgány státní správy, zejména Jihomoravským krajem, máme prostředky nejen pro udržení kvalifikovaných pracovníků, ale také další programový i technologický rozvoj. Usilovat budeme o vícezdrojové financování –

z rozpočtu Jihomoravského kraje, České republiky a EU fondů. Jakkoli se jedná o „běh na dlouhou trať“.

Jiří Dušek

ředitel Hvězdárny a planetária Brno, příspěvkové organizace

V Brně dne 9. listopadu 2022, č.j. 219/2022